

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКА ІНЖЕНЕРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор УПА

Коваленко О.Е.

«___» ___ 2010 р.

**КОНЦЕПЦІЯ
КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНИЦЬКОЇ РОБОТИ
НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ**

1. Загальні положення

Виховна функція бібліотеки вищого навчального закладу є однією з пріоритетних в її діяльності. Як культурно-просвітницький заклад бібліотека ВНЗ все більш впливає на розвиток загальногуманістичних, моральних і естетичних начал особистості молоді людини – студента.

Робота Наукової бібліотеки УПА спрямована на здійснення заходів, пов'язаних із стимулюванням інтересу до читання з метою формування у студентів визнаних у суспільстві цінностей та поваги до них, вихованням гармонійно розвиненої, суспільно активної особистості, творчого фахівця, національно свідомого громадянина.

Виховна робота бібліотеки базується на відповідних нормативно-правових документах: Конституції України, Законі України “Про вищу освіту”, Законі України “Про професійно-технічну освіту”, Законі України “Про освіту”, Державній національній програмі “Освіта” (Україна XXI століття), «Концепції національного виховання студентської молоді», «Концептуальних засадах гуманітарної освіти в Україні (вища школа)», «Концепції виховання дітей та молоді в національній системі освіти», Наказах Президента України «Про національну програму правової освіти населення» від 18.10.01 №992/2001 та Наказі Президента України «Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні» від 04.07.05, Державній цільовій програмі роботи з обдарованою молоддю на 2007 – 2010 роки та інших нормативно-правових документах і методичних рекомендаціях.

Основними принципами виховної роботи бібліотеки є

- комплексний підхід до процесу виховання.
- цілеспрямованість;
- системність;
- національна спрямованість, єдність національного та загальнолюдського, суспільного та особистого;
- культуровідповідність виховання – органічний зв'язок з історією народу, його мовою, культурними традиціями, народним мистецтвом;
- диференціація виховного процесу – врахування рівнів освітньої підготовки студентів, розкриття їх творчого потенціалу;

Виховна робота Наукової бібліотеки є складовою виховного процесу академії, вона здійснюється сектором культурно-просвітницької роботи при абонементі художньої літератури.

2. Мета і завдання культурно-просвітницької роботи

Ідеологія виховання, що базується на традиціях вітчизняної культури, освіти, науки, визначає стратегічну мету виховної роботи бібліотеки: розвиток особистості, яка володіє високою загальною та професійною культурою. Тому роль бібліотеки як культурного центру заснована на активній пропаганді моральних і культурних цінностей світової спільноти. Вирішенню цього завдання сприяють не тільки книжкові фонди, робота з ними, але і заходи, що проводить бібліотека.

Основними завданнями культурно-просвітницької роботи бібліотеки є

- створення єдиної комплексної системи виховання студентської молоді, використовуючи наукові та літературно-художні інформаційні ресурси бібліотеки;
- зберігання та примноження культурних традицій бібліотеки та академії;
- вивчення інтересів та творчих здібностей студентської молоді, підтримка творчого потенціалу студентів;
- заохочення студентської молоді до читання шляхом пропаганди творів класиків національної та світової літератури;

- забезпечення єдності духовного, інтелектуального, фізичного, психологічного та соціального розвитку особистості;
- виховання індивідуальної особистості, здатної до самосійного прийняття морально виправданих рішень, особистої відповідальності.
- утвердження у виховній роботі пріоритету національної культури при обов'язковому опануванні загальнолюдських цінностей.

Для реалізації названих завдань бібліотека розробляє щорічні плани культурно-просвітницької роботи за напрямками, визначеними державною «Концепцією національного виховання студентської молоді», затвердженою рішенням Колегії МОН України від 25.06.2009 р. (протокол №7/2-4).

3. Основні напрямки культурно-просвітницької роботи

Неодмінною умовою культурно-просвітницької діяльності бібліотеки є пропагування книги, підвищення рівня читацької активності, обізнаності молоді із найзначнішими здобутками духовної культури людства, розвиток зацікавленості студентів у знайомстві з друкованою книгою як джерелом інформації, заохочення до систематичного читання.

Пропагування книги передбачає використання як пасивних форм (книжкові виставки, відкриті перегляди, огляди літератури, презентації книг, бібліографічні показчики) так і активних (літературні вечори, вечори-зустрічі, круглі столи тощо). У підготовці і проведенні цих заходів безпосередню участь беруть і студенти.

Основні напрямки виховної роботи бібліотеки полягають у конкретизації цілей і змісту виховання.

3.1. Національно-патріотичне виховання:

- формування національної свідомості і відповідальності за долю України;
- виховання любові до рідної землі, її історії, відновлення і збереження історичної пам'яті;

- культивування кращих рис української ментальності (працелюбності, індивідуальної свободи, глибокого зв'язку з природою та ін.);
- виховання бережливого ставлення до національного багатства держави, її мови, культури, традицій.

Формування патріотичних почуттів означає виховання високого ідеалу служіння народові, готовності до трудового та героїчного подвигу в ім'я процвітання української держави. Воно покликане формувати громадянина-патріота, що глибоко розуміє громадянський обов'язок, готовий у будь-який час стати на захист батьківщини, оволодіти військовими і військово-технічними знаннями. Національно-патриотичне виховання спонукає до фізичного вдосконалення, до вивчення бойових традицій та героїчних сторінок історії українського народу, його збройних сил.

3.2. Інтелектуально – духовне виховання:

- розвиток пізнавального інтересу, творчої активності, мислення;
- виховання потреби самостійно здобувати знання та готовності до застосування знань, умінь у практичній діяльності;
- реалізація особистісного життєвого вибору та побудова професійної кар'єри на основі здібностей і знань, умінь і навичок;
- виховання здатності формувати та відстоювати власну позицію;
- формування особистісного світогляду як проекції узагальненого світосприймання.

3.3. Громадянсько-правове виховання:

- прищеплення поваги до прав і свобод людини та громадянина;
- виховання поваги до Конституції, законів України, державних символів України (Герба, Прапора, Гімну);
- виховання громадянського обов'язку перед Україною, суспільством;
- формування політичної та правової культури особистості;
- залучення студентської молоді до участі у добровільних акціях і волонтерському русі.

Правове виховання передбачає формування правової культури, знання й дотримання у поведінці Законів України; активну протидію особам та установам, що порушують закони, завдають збитків державі, зазіхають на територіальну цілісність і незалежність України.

3.4. Моральне виховання:

- формування почуття власної гідності , честі, свободи, рівності, працелюбності, самодисципліни;
- формування моральної культури особистості, засвоєння моральних норм, принципів, категорій, ідеалів суспільства на рівні власних переконань;
- становлення етики міжетнічних відносин та культури міжнаціональних стосунків.

Моральне виховання передбачає прищеплення й розвиток моральних якостей, переконань і потреби поводити себе згідно з моральними нормами, що діють в суспільстві, опанування духовною культурою людства, нації, найближчого соціального оточення, наслідування кращих моральних зразків своєї родини, українського народу, загальнолюдських моральних цінностей.

3.5. Екологічне виховання:

- формування основ глобального екологічного мислення та екологічної культури;
- оволодіння знаннями та практичними вміннями раціонального природокористування;
- виховання почуття відповідальності за природу як національне багатство;
- виховання готовності до активної екологічної та природоохоронної діяльності.

Екологічне виховання молоді передбачає формування екологічної культури особистості, усвідомлення себе як частини природи, відчуття відповідальності за неї як за національне багатство, основу життя на землі, залучення студентів до активної екологічної діяльності, нетерпиме ставлення до тих, хто завдає шкоди природі.

3.6. Естетичне виховання:

- розвиток естетичних потреб і почуттів, художніх здібностей і творчої діяльності;
- формування у молоді естетичних поглядів, смаків, які ґрунтуються на українських народних традиціях та кращих надбаннях світової культури;
- вироблення умінь примножувати культурно–мистецькі надбання народу, відчувати і відтворювати прекрасне у повсякденному житті.

Цілісний процес виховання передбачає художньо-естетичну освіченість і вихованість особистості. Виховуючи у молоді естетичні погляди, смаки, які ґрунтуються на народній естетиці та на кращих надбаннях цивілізації, національне виховання передбачає вироблення умінь власноручно примножувати культурно-мистецьке надбання народу.

3.7. Трудове виховання:

- формування особистості, яка свідомо та творчо ставиться до праці в умовах ринкової економіки;
- формування почуття господаря та господарської відповідальності;
- розвиток умінь самостійно та ефективно працювати.

Трудове виховання - це формування творчої, працелюбної особистості, умілого господаря, що володіє відповідними навичками та вміннями, професійною майстерністю, на основі сучасних знань про ринкову економіку може самостійно віднайти застосування власним здібностям у системі виробництва, науки, освіти.

3.8. Фізичне виховання та утвердження

здорового способу життя:

- виховання відповідального ставлення до власного здоров'я ,здорового способу життя;
- формування знань, навичок фізичної культури в житті людини;
- формування потреби у безпечній поведінці (проти дія та запобігання негативним звичкам).

Утвердження здорового способу життя як невід'ємного елемента загальної культури особистості, формування її фізичних здібностей, зміцнення здоров'я, гармонія тіла і духа людини - основа фізичного виховання.

Визначені напрямки виховання тісно взаємопов'язані, доповнюють один одного, мають самостійне теоретико-методологічне значення. Разом з тим, усі вони утворюють цілісну систему національного виховання.

4. Організаційна структура забезпечення культурно – просвітницької роботи

Культурно-просвітницька діяльність бібліотеки відбувається у тісному контакті з проректором з виховної роботи академії, заступниками деканів з виховної роботи, інститутом кураторів, з літературно-поетичною вітальнею «Ліра», іншими громадськими організаціями академії.

Культурно-просвітницька робота здійснюється за участю співробітників обслуговуючих підрозділів бібліотеки, відділу наукової інформаційно-бібліографічної діяльності, сектору сучасних інформаційно-бібліотечних технологій.

Очолює культурно-просвітницьку роботу, здійснює координацію між підрозділами бібліотеки, підтримує зв'язок з відповідними структурами академії завідувачка сектором культурно–просвітницької роботи абонементу художньої літератури.

Діяльність сектору культурно–просвітницької роботи спрямована на виконання таких проектів:

- проведення щорічних семінарів кураторів академічних груп ;
- цикли зустрічей з поетами і письменниками, «цікавими людьми» академії, України,
- проведення традиційних заходів, присвячених визначним подіям в історії розвитку держави, літературно-художнім і мистецьким святкам, пам'ятним датам року;
- організація і забезпечення життєдіяльності «Літературної студії» сумісно з літературно-поетичною вітальнею академії «Ліра».

Культурно-просвітницька робота Наукової бібліотеки здійснюється для студентів всіх факультетів денної форми навчання. Для студентів іногородніх факультетів академії культурно-просвітницька робота здійснюється бібліотеками-філіями.

5. Шляхи реалізації та очікувані результати

Механізм виконання Концепції передбачає координацію зусиль бібліотеки, професорсько-викладацького і студентського складу академії, представників громадських організацій.

Виховна діяльність бібліотеки координується «Концептуальними засадами виховної роботи в УПА».

Ефективності реалізації Концепції сприятиме організація і проведення науково-методичних конференцій, семінарів, круглих столів а також впровадження нових підходів, форм, методів культурно-просвітницької діяльності.

Форми та методи культурно-просвітницької роботи бібліотеки за напрямками

№ з/п	Напрями	Форми та методи	Підрозділи, які забезпечують виконання
1.	Національно-патріотичне	Виставки літератури, огляди, бесіди, вечори-зустрічі, літературні години, інформаційні години	Обслуговуючі підрозділи, сектор культурно-просвітницької роботи
2.	Інтелектуально-духовне	Вечори-зустрічі, огляди, виставки літератури..	-//-
3.	Громадянсько-правове	Вечори-зустрічі, огляди, виставки літератури.	-//-
4.	Моральне	Літературні години, огляди, виставки літератури.	-//-
5.	Екологічне	Виставки літератури	Обслуговуючі підрозділи
6.	Естетичне	Засідання «Літературної студії», літературні вечори, вечори-зустрічі, літературні години, огляди, виставки літератури.	Обслуговуючі підрозділи, сектор культурно-просвітницької роботи
7.	Трудове	Виставки літератури	Обслуговуючі підрозділи
8.	Фізичне виховання та утвердження здорового способу життя	Вечори-зустрічі, виставки літератури	Обслуговуючі підрозділи, сектор культурно-просвітницької роботи

Директор НБ

Н.М. Ніколаєнко